

A9-0412/2023

8.12.2023

PRANEŠIMAS

dėl Europos Centrinio Banko 2023 m. metinės ataskaitos
(2023/2064(INI))

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

Pranešėjas: Johan Van Overtveldt

TURINYS

	Psl.
PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS	3
AIŠKINAMOJI DALIS	11
PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS	13
INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE	14
GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE	15

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl 2023 m. Europos Centrinio Banko metinės ataskaitos (2023/2064(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Centrinio Banko (ECB) 2022 m. metinę ataskaitą,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. gegužės 25 d. ECB atsiliepimą į Europos Parlamento nuomonę, pateiktą rezoliucijoje dėl ECB 2021 m. metinės ataskaitos,
 - atsižvelgdamas į Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) ir ECB statutą, ypač į jo 15 ir 21 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 123 straipsnį, 127 straipsnio 1 ir 2 dalis, 130 straipsnį ir 284 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 3 ir 119 straipsnius,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 15 d. Eurosistemos ekspertų makroekonominės prognozes euro zonai ir ECB valdančiosios tarybos priimtus sprendimus,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. kovo 20 d. ir 2023 m. birželio 5 d. Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto ir ECB pirmininkės Christine Lagarde dialogus pinigų politikos klausimais,
 - atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 28 d. Komisijos pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl skaitmeninio euro sukūrimo (COM(2023)0369),
 - atsižvelgdamas į 2023 m. birželio 12 d. Europos Parlamento sprendimą dėl Europos Parlamento ir ECB susitarimo pasikeičiant laiškais dėl bendradarbiavimo praktikos centrinės bankininkystės srityje struktūros nustatymo¹,
 - atsižvelgdamas į savo 2022 m. gegužės 19 d. rezoliuciją „Rusijos karo Ukrainoje socialinės ir ekonominės pasekmės ES. ES pajėgumo veikti stiprinimas“²,
 - atsižvelgdamas į Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją,
 - atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnio 1 dalį,
 - atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A9-0412/2023),
- A. kadangi, remiantis 2023 m. birželio mėn. Eurosistemos ekspertų makroekonominėmis

¹ Priimti tekstai, [P9_TA\(2023\)0214](#).

² [OL C 479, 2022 12 16, p. 75](#).

prognozėmis, numatoma, kad euro zonos ekonomikos augimas sulėtės nuo 3,5 proc. 2022 m. iki 0,9 proc. 2023 m., o tada padidės iki 1,5 proc. 2024 m.; kadangi, remiantis Eurostato išankstiniu įverčiu, 2023 m. euro zonos ekonomikos augimas siekė tik 0,6 proc.; kadangi tai yra prasčiausi rezultatai nuo 2020 m. recesijos;

- B. kadangi, remiantis 2023 m. rugsėjo mėn. Eurosistemos ekspertų makroekonominėmis prognozėmis euro zonai, numatoma, kad bendroji infliacija 2023 m. sieks vidutiniškai 5,6 proc., 2024 m. – 3,2 proc., o 2025 m. – 2,1 proc., nepaisant mažėjančių energijos kainų ir mažinamų tiekimo kliūčių; kadangi bazinė infliacija išlieka pastovesnė – 2023 m. birželio mėn. ji padidėjo iki 5,5 proc., o 2023 m. rugsėjo mėn. sumažėjo iki 4,2 proc.; kadangi numatoma, jog artimiausiu laikotarpiu bazinė infliacija viršys bendrąją infliaciją ir išliks didesnė už ją iki 2024 m. pradžios, daugiausia dėl spartaus darbo užmokesčio augimo;
- C. kadangi, remiantis Komisijos 2023 m. ekonominėmis prognozėmis, numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas sumažės iki 3,1 proc. BVP 2023 m. ir 2,4 proc. 2024; kadangi valstybių skolos ir BVP santykis euro zonoje atitinkamai 2022 m. ir 2023 m. sumažėjo nuo 95,0 iki 91,2 proc., o 27 ES valstybėse narėse – nuo 87,4 iki 83,7 proc.; kadangi jis vis dar viršija Sutartyje nustatytas pamatines vertes; kadangi skirtingų valstybių narių valdžios sektoriaus skola ir deficitas labai skiriasi;
- D. kadangi ECB yra politiškai nepriklausomas, todėl nei ES institucijos ar agentūros, nei valstybių narių vyriausybės neturėtų mėginti daryti įtakos ECB; pabrėžia, kad dėl šio nepriklausomumo ECB turi susilaikyti nuo politinių sprendimų priėmimo;
- E. kadangi Europos Komisija nurodė, kad „papildomi privačiųjų ir viešųjų investicijų poreikiai, susiję su dvejoja pertvarka ir jos politikos tikslais, iki 2030 m. sudarys beveik 650 mlrd. EUR per metus³“;
- F. kadangi pagrindinis ECB tikslas yra išlaikyti kainų stabilumą, kurį jis apibrėžė kaip simetrišką 2 proc. infliaciją vidutinės trukmės laikotarpiu;
- G. kadangi nepažeisdamas pagrindinio kainų stabilumo tikslo ECB taip pat turėtų remti ES bendrąsias ekonominės politikos kryptis, kad padėtų siekti Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje nustatytų ES tikslų;
- H. kadangi SESV 123 straipsnyje ir Europos centrinių bankų sistemos ir ECB statuto 21 straipsnyje draudžiamas vyriausybės finansavimas pinigų politikos priemonėmis;
- I. kadangi ECB yra atskaitingas Parlamentui kaip ES piliečiams atstovaujančiai institucijai;

Bendroji apžvalga

1. primena, kad SESV 127 straipsnyje teigiama, jog „pagrindinis Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) tikslas – išlaikyti kainų stabilumą. Nepažeisdama pagrindinio kainų stabilumo tikslo, ESBS remia Sąjungos bendrąsias ekonominės politikos kryptis, kad padėtų siekti Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje nustatytų Sąjungos tikslų. ECBS veikia vadovaudamasi atviros rinkos ekonomikos esant laisvai konkurencijai principu,

³ Europos Komisija (2021 m.), ES ekonomika po COVID-19 pandemijos. Poveikis ekonomikos valdymui.

palankiu veiksmingam išteklių paskirstymui, ir laikydamosi 119 straipsnyje išdėstyto principų.“;

2. pakartoja, kad SESV 130 straipsnyje nustatytas ECB nepriklausomumas, be to, pabrėžia, kad šis nepriklausomumą visada turėtų papildyti atitinkamo lygio atskaitomybė;
3. yra susirūpinęs dėl to, kad, jei ECB laiku nesugebės pasiekti tikslinio lygio infliacijos ir kartu didins finansavimo išlaidas euro zonoje, ypač piliečiams ir įmonėms, jis rizikuos prarasti pasitikėjimą;
4. yra labai susirūpinęs dėl nuolat aukšto infliacijos lygio, ypač bazinės infliacijos lygio, ir dėl jų neigiamo poveikio konkurencingumui, investicijoms, darbo vietų kūrimui ir vartotojų perkamajai galiai, visų pirma tiems, kurie turi fiksuotąsias arba ribotas pajamas; ragina ECB imtis visų būtinų priemonių pagal savo įgaliojimus, kad būtų sumažintas infliacijos lygis; primena, kad tokia padėtis lemia ekonominę netikrumą ir didina piliečių pragyvenimo išlaidas; pabrėžia, kad dėl to gali atsirasti didėjančios infliacijos lūkesčių, dėl kurių tęsiasi kainų augimo ciklas ir kenkiama ekonominiam stabilumui; primena, kad kiekybiniai infliacijos tikslai turi būti pasiekti per vidutinės trukmės laikotarpį; ragina ECB teikti daugiau informacijos apie neutralios palūkanų normos stebėseną ir nustatymą;
5. atkreipia dėmesį į skirtingą skolos, valdžios sektoriaus deficito ir viešųjų investicijų lygį valstybėse narėse, taip pat į galimą riziką ir problemas, susijusias su ekonomikos stabilumu, investuotojų pasitikėjimu, ekonomikos augimu ir ilgalaikę gerovę; apgailestauja, kad nebuvo imtasi pakankamų veiksmų konkurencingumui ir viešosioms investicijoms reformuoti, kol palūkanos dar buvo žemos; pabrėžia savo ypatingą susirūpinimą dėl to, kad augančios palūkanų normos lemia didesnes skolos finansavimo išlaidas, ypač valstybės skolos atveju; primena, kad siekiant išvengti rizikos, susijusios su dabartine infliacija, labai svarbu atsakingai spręsti valstybės deficito ir skolos lygio problemas, kad būtų išlaikyta stabili ekonomika ir tvarus augimas; primygtinai ragina greitai pasiekti rezultatų dėl Komisijos pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl ES ekonomikos valdymo taisyklių peržiūros; palankiai vertintų ECB nuomonę šiuo klausimu; pažymi, kad ekspansyvi fiskalinė politika galėtų atsverti ECB griežtinamą pinigų politiką;
6. smerkia neišprovokuotą Rusijos invaziją ir tebesitęsiančią Rusijos agresiją prieš Ukrainą ir su tuo susijusių tebevykstančių neigiamų sukrėtimų pasiūlos srityje; yra susirūpinęs dėl ilgalaikių, nuspėjamų ir sunkių padarinių Europos ekonomikai ir visuomenei, visų pirma stipriausią poveikį patiriančioms ir pažeidžiamoms grupėms, pvz., mažesnes pajamas gaunantiems namų ūkiams ir MVĮ; palankiai vertina tai, kad planas „REPowerEU“ įtrauktas į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, siekiant sumažinti energetinę priklausomybę nuo Rusijos, remti strateginį savarankiškumą ir ištaisyti šiuos tiekimo sutrikimus;
7. pabrėžia, kad grėsmės Europos konkurencingumui ir tarptautiniam euro vaidmeniui kyla ne tik dėl nuolat aukšto infliacijos lygio, Ukrainoje vykstančio karo ir aukšto ir besiskiriančio valstybės skolos lygio valstybėse narėse, bet ir dėl euro zonos institucinės struktūros, vis didesnę naštą keliančių reglamentavimo išlaidų, didėjančio pasaulinės prekybos susiskaidymo ir gresiančių valstybių narių protekcionistinės politikos lenktynių subsidijų srityje; ragina ECB apsvarstyti galimybę stiprinti tarptautinį euro vaidmenį

siekiant padidinti jo kaip atsargų valiutos patrauklumą;

8. pritaria ECB pirmininkės Ch. Lagarde įspėjimui, kad fiskalinė parama turėtų būti laikina, tikslinga ir pritaikyta ir neturėtų sumenkinti pinigų politikos užduoties vykdymo; ragina valstybes nares suderinti savo atitinkamą fiskalinę politiką su bendru ECB pinigų politikos tikslu; primena, kad ekonominei ir pinigų sąjungai reikia tvirtos fiskalinės politikos valstybėse narėse, kad būtų galima reaguoti į išorės sukrėtimus; ragina fiskalines pastangas sutelkti į produktyvias investicijas ir reformas; atkreipia dėmesį į tai, kad vyriausybės ir Komisija gali remti piliečius ir pramonės įmones ne tik fiskalinėmis priemonėmis, bet ir sutelkdamos dėmesį į augimą skatinančias reformas ir socialiniu požiūriu subalansuotas reformas bei viešąsias ir privačiąsias investicijas į infrastruktūrą; tačiau pažymi, kad euro zonos architektūra išlieka pagrįsta pinigų politikos dominavimo prielaida; pažymi, kad esant dideliame infliacijos lygiui būtinas stiprus visų ES institucijų ir nacionalinių valdžios institucijų įsipareigojimas, kad būtų galima įveikti ekonomines ir socialines infliacijos krizės pasekmes;
9. pažymi, kad ECB pinigų politikai, kuria jis siekia vykdyti savo pirminius įgaliojimus, taikomas proporcingumo vertinimas; pažymi, kad vykdant proporcingumo vertinimą atsižvelgiama į pinigų politikos priemonių poveikį platesnio masto ekonomikai ir ekonominei politikai; pabrėžia, kad tais atvejais, kai ECB turi rinktis iš skirtingų politikos krypčių, kurios vienodai padeda užtikrinti kainų stabilumą, ECB turi rinktis tas, kurios geriausiai remia ES bendrąją ekonominę politiką;
10. palankiai vertina ilgalaikę ECB paramą gerai apgalvotam ekonominės ir pinigų sąjungos, bankų sąjungos ir kapitalo rinkų sąjungos sukūrimui; primena, kad tai prisidėtų prie didesnio rizikos pasiskirstymo pinigų sąjungoje ir didesnio jos finansinio stabilumo, taip pat prie ES ekonominio ir socialinio atsigavimo, priklausomybės nuo bankų paskolų mažinimo ir konkurencijos su Azijos ir Amerikos rinkomis; primena, kad reikia aiškios politinės valios siekiant paspartinti ir užbaigti bankų sąjungos ir kapitalo rinkų sąjungos kūrimą; atkreipia dėmesį į ECB paramą kuriant visavertę Europos indėlių draudimo sistemą (EIDS); pripažįsta, kad rizikos pasidalijimas ir rizikos mažinimas yra tarpusavyje susiję ir kad institucinės užtikrinimo sistemos atlieka svarbų vaidmenį apsaugant ir stabilizuojant institucijas nares; ragina ECB stebėti padėtį, susijusią su neveiksniomis paskolomis;
11. pabrėžia lemiamą vaidmenį, kurį ES ekonomikoje bei ekonominės ir socialinės konvergencijos bei užimtumo srityse atlieka mažos ir vidutinės įmonės (MVI); yra ypač susirūpinęs dėl COVID-19 pandemijos ir Rusijos agresijos karo Ukrainoje poveikio MVI; pakartoja, kad reikia pašalinti biurokratinės kliūtis tarpvalstybinėms investicijoms ES, sumažinti mokesčių našumą MVI, lyginant su didelėmis korporacijomis, supaprastinti teisinės sistemas kapitalui pritraukti, skatinti MVI patekimą į finansų rinkas ir ugdyti piliečių finansinį raštingumą, kad būtų didinamas informuotumas apie investicijų naudą;

Pinigų politika

12. pažymi, kad bendroji infliacija sumažėjo nuo 8,4 proc. 2022 m. iki 5,2 proc. 2023 m. daugiausia dėl mažesnių energijos kainų ir sumažėjusių tiekimo kliūčių; vis dėlto pastebi, kad infliacija vis dar viršija 2 proc. tikslinį lygį; atkreipia dėmesį į ECB prognozę, kad 2025 m. ji sieks 2,1 proc.; yra susirūpinęs dėl antrinio poveikio, dėl įmonių ir namų ūkių

infliacijos lūkesčių išsibalansavimo, taip pat dėl darbo užmokesčio ir kainų raidos galimybės, kai infliacijos lūkesčiai, taigi ir darbo užmokestis didėja visose srityse, ir dėl poreikio atsižvelgti į jos poveikį augimui ir užimtumui;

13. pažymi, kad aukštas infliacijos lygis daro neproporcingai didelį poveikį mažų pajamų namų ūkiams, kurie didesnę savo biudžeto dalį išleidžia būtiniesiems poreikiams; pabrėžia, kad infliacijos sumažinimas ir grąžinimas į tikslinį lygį yra svarbus ir siekiant išlaikyti socialinę sanglaudą;
14. reiškia susirūpinimą dėl nuolatinės didelės bazinės infliacijos, nors ji jau keletą mėnesių mažėja; pažymi, kad iš pradžių infliacija pradėjo didėti dėl tiekimo kliūčių; supranta, kad siekiant kompensuoti infliaciją ir dėl įtampos darbo rinkoje darbo užmokestis veikiausiai ir toliau augs;
15. pažymi, kad infliacija dėl tiekimo kliūčių pradėjo viršyti tikslinius lygius jau 2021 m. liepos mėn., t. y. dar prieš didelio masto neišprovokuotą ir neteisėtą Rusijos agresiją Ukrainoje, kuri tik sustiprino infliacinį spaudimą; vis dėlto atkreipia dėmesį į tai, kad ECB pradėjo kovoti su infliacija tik 2022 m. birželio mėn., nors COVID-19 krizė parodė, kad ECB gali veikti laiku; pažymi, kad kiti centriniai bankai veikė greičiau; atkreipia dėmesį į tai, kad ECB turi skubiai vykdyti savo įgaliojimus priimti visus sprendimus remiantis ekonominiais ir finansiniais rodikliais; teigia, kad greitesnis atsakas būtų galėjęs anksčiau padaryti poveikį kainų dinamikai ir būtų išvengta aukščiausio 10,6 proc. lygio, kaip atsitiko 2022 m. spalio mėn.;
16. ragina ECB tęsti analizuoti infliacijos pasiūlos ir paklausos aspektus;
17. visiškai pritaria ECB pirmininkės Ch. Lagarde pareiškimui dėl kovos su infliacija tiek laiko, kiek reikės, pabrėždamas, kad pinigų politiką galima normalizuoti derinant fiskalinės, pinigų ir struktūrinės politikos priemones; palankiai vertina ECB pirmininkės Ch. Lagarde įsipareigojimą nesididžiuoti ir reguliariai atnaujinti ECB modelius; vis dėlto ragina ECB iš esmės peržiūrėti ir tobulinti savo modelius ir vaidmenį formuojant politiką, atsižvelgiant į pusėtinus pastarųjų metų modelių rezultatus, siekiant juos pritaikyti prie naujų ekonominių tendencijų ir tendencijų ES ir pasaulio finansų rinkose, kartu atsižvelgiant į patirtį, įgytą per tebesitęsiančias ir ankstesnes krizes, ir į pinigų politikos formavimui kylančius iššūkius;
18. primena, kad kainų stabilumas dar toli gražu nepasiektas; atkreipia dėmesį į simetrišką 2 proc. infliacijos tikslą vidutinės trukmės laikotarpiu; pažymi, kad infliacija per pastaruosius dešimt metų buvo gerokai mažesnė arba gerokai didesnė už šį tikslinį lygį; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad infliacija mažėja ir artėja prie ECB vidutinio laikotarpio tikslo;
19. ragina ECB tiksliau apibrėžti „vidutinį laikotarpį“ ir ieškoti labiau kokybinio požiūrio į kainų stabilumą, išlaikant būtiną maržą, kad būtų galima pasinaudoti kainų stabilumo teikiama nauda, kartu suteikiant būtiną maržą defliacijos rizikai sumažinti;
20. pritaria ECB sprendimui sumažinti savo turto pirkimo programų mastą, atsižvelgiant į perteklinį likvidumą rinkoje; tačiau pažymi, kad ECB vis dar ketina bent iki 2024 m. pabaigos reinvestuoti pagrindinės sumos mokėjimus iš pagal specialiąją pandemine pirkimo programą (SPPP) įsigytų vertybinių popierių, kurių terminas baigiasi; atkreipia

dėmesį į tai, kad ECB paskelbė apie savo turimų įmonių obligacijų dekarbonizaciją, nors krypties keitimas praranda veiksmingumą, jei nėra reinvestuojama; pabrėžia įkaito kokybės svarbą;

21. pažymi, kad rinkos neutralumo sąvoka yra susijusi su atviros rinkos ekonomikos esant laisvai konkurencijai principu; ragina ECB, atsižvelgdamas į jo nepriklausomumą, spręsti rinkos nepakankamumo problemas ir užtikrinti veiksmingą išteklių paskirstymą ilguoju laikotarpiu, kiek įmanoma išliekant apolitišku ir keliais atvejais laikantis rinkos neutralumo principo; pabrėžia, kad tokie sprendimai neturi būti priimami pagrindinio ECB tikslo pasiekimo sąskaita;
22. pripažįsta viešųjų ir privačiųjų investicijų poreikį po dešimtmečius trukusių nepakankamų investicijų, kad būtų sumažinta su pasiūla susijusi infliacijos dinamika ir padidintas tvaraus augimo potencialas;
23. pabrėžia, kad vienodas pinigų politikos poveikio mechanizmo taikymas yra itin svarbus įgyvendinant ECB kainų stabilumo įgaliojimus; pabrėžia, kad dėl pernelyg didelio vyriausybės obligacijų pajamingumo skirtumo kredito sąlygos neatitinka vienodo pinigų politikos perdavimo principo ir dėl to valstybės skolos mažinimas tampa nepaprastai sudėtingas; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad pradėta taikyti poveikio mechanizmo apsaugos priemonė veiksmingam pinigų politikos poveikiui visoje euro zonoje užtikrinti;

Antraeiliai įgaliojimai

24. primena, kad pagal SESV 127 straipsnį reikalaujama, kad ECB remtų į jo įgaliojimų sritį patenkančias Sąjungos bendrąsias ekonominės politikos kryptis, kaip nustatyta ES sutarties 3 straipsnyje, tiek, kiek tai netrukdo siekti kainų stabilumo tikslo; pažymi, kad ECB tikslai išdėstyti pagal aiškią hierarchiją; primena, kad žalioji ir skaitmeninė pertvarka yra vienas iš bendrų ES prioritetų;
25. primena ECB, kad atskirame savo metinės ataskaitos skyriuje jis turėtų išdėstyti, kaip jis aiškina ir vykdo savo antraeilius tikslus, taip pat paaiškinti galimą jų poveikį savo pagrindiniams įgaliojimams;
26. pažymi, kad vykdydamas savo įgaliojimus ECB, kaip ES institucija, privalo laikytis ES įsipareigojimų pagal Paryžiaus susitarimą; ragina ECB ir toliau vertinti, koku mastu klimato kaita gali paveikti jo gebėjimą išlaikyti kainų stabilumą;
27. palankiai vertina tai, kad ECB paskelbė apie tolesnius Eurosistemos rizikos vertinimo priemonių ir pajėgumų patobulinimus siekiant geriau įtraukti su klimatu ir aplinka susijusią riziką, ypač dėl to, kad klimato kaita ir ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai gali lemti didesnę kainų svyravimą, ypač žemės ūkio ir maisto produktų sektoriuje; ragina ECB toliau vykdyti su klimato rizika susijusius testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, kad būtų įvertintas bankų ir įmonių atsparumas iškilus su klimato kaita susijusių pertvarkų rizikai;
28. atkreipia dėmesį į ECB su klimato kaita susijusių veikslių planą ir išsamias gaires, kuriais siekiama dar labiau įtraukti klimato kaitos aspektus į jo politikos programą ir modelius; pažymi, kad į klimato veikslių planą neįtrauktos žaliosios tikslinės ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos ar panašios priemonės;

29. pabrėžia Europos socialinių teisių ramsčio svarbą socialinei ir ekonominei konvergencijai; pažymi, kad šie tikslai geriausiai pasiekiami, kai socialinė rinkos ekonomika veikia stabilioje makroekonominėje aplinkoje, pagrįstoje nuspėjamu kainų lygiu;

Kiti aspektai

30. atkreipia dėmesį į nuolatinis TARGET2 balanso skirtumus ECBS sistemoje; baiminasi, kad dėl to ateityje gali kilti konfliktų; pažymi, kad kyla abejonių dėl tų skirtumų aiškinimo;
31. džiaugiasi, kad ECB skiria tiek dėmesio kibernetinių atakų rizikai; ragina ECB ir toliau skirti tam dėmesį, ypač atsižvelgiant į dabartinį geopolitinį kontekstą; ragina ECB nešvelninti savo vykdomos naujų rūšių skaitmeninio turto, pvz., kriptoturto, t. y. kriptovaliutų, kūrimo ir su tuo susijusios rizikos, visų pirma kibernetinio saugumo, pinigų plovimo, terorizmo finansavimo ir kitos nusikalstamos veiklos, susijusios su kriptovaliutų anonimiškumu, srityse, stebėsenos; atsižvelgdamas į tai, ragina ECB išlaikyti savo įsipareigojimą užtikrinti savo skaitmeninės infrastruktūros atsparumą;
32. atkreipia dėmesį į ECB pažangą įgyvendinant skaitmeninio euro projektą ir palankiai vertina ECB dialogą su Parlamentu šiuo klausimu; pakartoja, kad, atsižvelgiant į tai, jog ES yra mokėjimų sektoriaus skaitmeninės transformacijos priešakyje, skaitmeniniu euru turi būti gerbiama konkurencija bankininkystės ir skaitmeninių mokėjimų srityje; pabrėžia, kad skaitmeninis euras neturi pakeisti grynujų pinigų kaip mokėjimo priemonės, juo turi būti gerbiamas piliečių ir įmonių privatumas ir jis neturi kelti pavojaus finansiniam stabilumui; mano, kad skaitmeninio euro įvedimas bus sėkmingas tik tuo atveju, jei jis turės apčiuopiamą pridėtinę vertę, apie kurią bus aiškiai informuoti Sąjungos piliečiai; primena, kad skaitmeninio euro įvedimas priklauso nuo Europos Parlamento ir Tarybos, kaip teisėkūros institucijų, sprendimo;
33. pritaria ECB susirūpinimui dėl šešėlinės bankininkystės sektoriaus augimo ir rizikos, kurią jis gali kelti finansiniam stabilumui; pabrėžia, kad reikia tinkamai reguliuoti nebankinius finansų tarpininkus, kad sektorius galėtų vienodomis sąlygomis konkuruoti su bankų sektoriumi;
34. palankiai vertina sistemą „Bazelis III“, nes ji sustiprins bankų sektoriaus atsparumą; įspėja dėl reikalavimų nesilaikymo rizikos; šiuo atžvilgiu pritaria ECB išreikštiems nuogaštavimams; pabrėžia, kad bankų priežiūra turėtų būti grindžiama rizika; pabrėžia vienodų sąlygų sudarymo tarptautiniu mastu ir Europos bankų konkurencingumo svarbą;
35. atkreipia dėmesį į tai, kad ECB pritaiko savo sistemas prie technologinių pokyčių, pvz., integruoja dirbtinį intelektą į savo duomenų tvarkymo ir analizės modelius, kad patobulintų pinigų politikos analizę ir sprendimų priėmimą; pabrėžia, kad visi šie pokyčiai visada turėtų būti vykdomi atsižvelgiant į saugos parametrus, kad būtų išvengta su veikla susijusios rizikos;

Atskaitomybė

36. palankiai vertina tai, kad raštu įforminta dabartinė ECB ir Parlamento atskaitomybės praktika; pripažįsta, kad ECB yra atviras ir prieinamas Parlamentui; ragina ECB ir

Parlamentą visapusiškai pasinaudoti atskaitomybės ir skaidrumo priemonėmis ir, kai įmanoma, toliau stiprinti šią tvarką, nedarant poveikio ECB nepriklausomumui;

37. pataria ECB įsteigti vidaus vertinimo tarnybą, kuri galėtų atlikti jo politinių sprendimų *ex post* vertinimą, bet tai neturėtų daryti poveikio ECB nepriklausomumui;
 38. palankiai vertina reikšmingą ir išsamų ECB atsiliepimą į Parlamento rezoliuciją dėl 2021 m. ECB metinės ataskaitos; ragina ECB išlaikyti šį atskaitomybės ir skaidrumo įsipareigojimą ir kasmet skelbti rašytinį atsiliepimą į Parlamento rezoliucijas dėl ECB metinių ataskaitų;
 39. pastebi, kad tik du ECB vykdomosios valdybos ir valdančiosios tarybos nariai yra moterys; ragina euro zonos valstybes nares savo ruožtu įtraukti lyčių lygybės principą į skyrimo į pareigas procesą ir užtikrinti lygias galimybes abiejų lyčių asmenims užimti nacionalinių centrinių bankų valdytojų pareigas;
 40. pažymi, kad pagal naujausius lyčių nelygybės visoje ECB organizacinėje struktūroje statistikos duomenis ECB vadovaujamas pareigas einančių moterų skaičius padidėjo; ragina ECB toliau stengtis savo organizacijoje stiprinti visų lyčių asmenų lygias galimybes;
 41. palankiai vertina naują ECB komunikacijos politiką, kuri apima prieinamesnius būdus paaiškinti ir pristatyti ECB politinius sprendimus piliečiams ir suinteresuotiesiems subjektams, ir ragina ECB toliau gerinti savo komunikaciją apie centrinio banko politikos tikslus ir reagavimą į krizes;
 42. atkreipia dėmesį į tai, kad neseniai buvo paskirtas naujas priežiūros valdybos pirmininkas, ir primena ECB, kad, vykdydamas skyrimo į pareigas procedūras, ypač susijusias su bendru priežiūros mechanizmu, ateityje jis turėtų labiau atsižvelgti į Europos Parlamento prerogatyvas;
 43. pabrėžia ECB etikos sistemos ir Elgesio kodekso svarbą, nes jie užtikrina ECB sąžiningumą ir yra visuomenės pasitikėjimo ir galiausiai ECB patikimumo pagrindas; pažymi, kad pagal šią sistemą ECB darbuotojams ir aukšto lygio pareigūnams patariama, kaip elgtis su lobistais; ragina ECB šiuo atžvilgiu reguliariai persvarstyti sistemą;
 44. ragina ECB pradėti dialogą su nacionaliniais parlamentais kartu griežtai užtikrinant savo politinį nepriklausomumą; mano, kad tai sustiprintų ECB teisėtumą ir politiką;
 45. ragina ECB suderinti savo vidaus informavimo apie pažeidimus sistemą su ES pranešėjų apsaugos direktyva;
- o
- o o
46. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir Europos Centriniam Bankui.

AIŠKINAMOJI DALIS

Nuo 2008 m. didžiosios recesijos euro zonoje daugiau kaip dešimtmetį infliacijos rodikliai buvo labai nedideli. Nusistatytas 2 proc. infliacijos tikslas faktiškai nebuvo pasiektas. Tuo laikotarpiu ECB bandė skatinti Europos ekonomiką, mesdamas į rinkas didelius likvidžių išteklių kiekius. Kiekybinis skatinimas buvo tų laikų receptas nuo tos ligos ir į jį įėjo mažos (net neigiamos) palūkanos ir turto pirkimo programos.

Abejotina, ar numatytas skatinimas iš tikrųjų suveikė. Gamybos augimas, taip pat inovacijų diegimo lygis išliko beveik nepakitęs ir siekė vos 1 proc. Kitos išsivysčiusios ekonomikos šalys sugebėjo pasiekti geresnių rezultatų.

Kitas šalutinis šios politikos poveikis buvo vis didesnės besikaupiančios skolos – tiek namų ūkių, tiek įmonių, tiek valdžios sektoriaus. Mažos palūkanų normos suteikė galimybių labai įsiskolinusioms šalims neskausmingai vykdyti reikiamas reformas arba sumažinti valdžios sektoriaus išlaidas ir deficitą. Tačiau ir šiose srityse rezultatai gana blankūs. Nuolat žema palūkanų norma suteikė visiems per daug patogių galimybių ir mažai tikrų paskatų vykdyti augimą skatinančias reformas. Akivaizdu, kad menkas Stabilumo augimo pakto vykdymo užtikrinimas taip pat nepadėjo. Valstybių skolos tebėra labai didelės, būsto kainos šovė į dangų, zombinės įmonės klajoja po ekonomikos sektorių, o palūkanų normos mažai prisidėjo prie to, kad būtų išgelbėtos žmonių santaupos.

Esant patogioms lengvų pinigų galimybėms, geopolitiniam stabilumui, palyginti atvirai pasaulinei prekybai ir neįtemptoms sąlygoms politikos formuotojai atrado naujų idėjų ir pateisinimų ekspansyvioms fiskalinėms ir pinigų programoms, pavyzdžiui, kovai su klimato kaita (kuri yra savaime neabejotinai teisėta). Nors ES išmetama tik 8 proc. viso pasaulyje išmetamo CO₂ kiekio, pradėtos plataus masto ir didelio kapitalo intensyvumo programos. Esant žemoms palūkanų normoms turėjo mažėti būtinų investicijų išlaidos, ir ECB buvo raginamas pritarti šiam požiūriui. Tuo metu, kai kainų stabilumas buvo beveik savaiminis, atrodė patrauklu daugiau dėmesio skirti tam, kas ECB įgaliojimuose apibūdinta kaip „kita bendroji Sąjungos ekonominė politika“.

Bent jau iki tol, kol pono Xi COVID-19 virusas ir atitinkamos taikytos izoliavimo priemonės labai sutrikdė giliai tarpusavyje susijusias pasaulines tiekimo grandines. Po dvejų metų pono Putino agresija prieš Ukrainą taip pat paveikė energetikos sektorių. Pasiūla ir paklausa nebederėjo tolygiai, kainos pradėjo kilti, infliacija pasiekė dviženklus skaičius. Vyriausybės programos, pradėtos vykdyti po COVID ir energetikos krizės siekiant sumažinti tiekimo sukretimų kainą, tik įpylė daugiau žibalo į infliacijos gaisro ugnį. Tuo tarpu Briuselio darbotvarkėje daugiausia dėmesio skiriama Žaliajam kursui, o svarbiausia – tokiam kursui, kurio projektas brangus ir mažai lankstus. Tuo pat metu teisės aktų leidėjai Vašingtone pasiekė susitarimą dėl plataus masto, tačiau lankstesnės, rinkos požiūriu neutralios programos, kuri menkai padės pažaboti infliaciją – JAV infliacijos mažinimo akto.

Nors kainų stabilumas yra pirmasis ir beveik vienintelis ECB įgaliojimas, institucija pažymėjo, kad infliacija, dėl kurios žmonės ir verslas taip smarkiai nukentėjo, buvo tik „laikina“. ECB pernelyg ilgai buvo užstrigęs tam tikroje priklausomybėje nuo padarytų pasirinkimų ir beveik nieko ar visiškai nieko nepadare, kad kovotų su infliacija, nors kiti centriniai bankai jau buvo pradėję kelti savo palūkanų normas. Rezultatai buvo žalingi:

pramonės įmonės mažino investicijas ES ar net perkėlė savo verslą į kitus pagrindinius prekybos blokus arba tiesiog perkėlė infliacijos išlaidas vartotojams – ECB vėliau tai pavadins „godumo infliacija“.

Galiausiai 2022 m. vasarą ECB sustabdė savo kiekybinį skatinimą ir praėjusiais metais keletą kartų padidino palūkanų normas. Bendroji infliacija sumažėjo, tačiau grynoji infliacija išlieka didelė ir gerokai viršija 2 proc. infliacijos tikslą. Atrodo, kad „laikina“ infliacija yra gana stabili, tačiau palūkanų normos vis dar mažesnės už infliacijos lygį.

Pasaulyje, kuriame viskas dar labiau skaidosi ir netgi pereinama prie protekcionizmo, gresia subsidijų varžybos, vyksta žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir horizonte šmėžuoja infliacijos antriniai padariniai, Europa iš naujo atranda, kaip gerai būtų turėti geopolitinę mąstymą ir kokia svarbi gamybos pramonė, ir imasi pramonės politikos. Dabar kaip niekad akivaizdu, kad kainų stabilumas iš tikrųjų turi būti esminis ECB politikos tikslas. Tik stabilios kainos sudaro sąlygas pritraukti ilgalaikes investicijas.

Sutartimi ECB užtikrinama nepriklausomybė nuo politinės įtakos siekiant šio kainų stabilumo. Tačiau kartu su nepriklausomybe reikia prisiimti atsakomybę. Neįvykdžius savo pagrindinio įgaliojimo, visuomenės akyse žlugtų ECB teisėtumas. Šiuo atžvilgiu sveikintina tai, kad ECB pirmininkė Ch. Lagarde nedviprasmiškai skelbia, kad ji kovos ir toliau tęs kovą su infliacija, tačiau sykiu nurodo, kad praeities modeliai gali nebeatitikti savo paskirties ateityje. Iš tiesų, žvelgiant į infliacijos tikslo istoriją ir jo įverčius, akivaizdu, kad 2 proc. norma buvo gana utopinė. Reikia tinkamai iš naujo įvertinti modelius ir jų vaidmenį formuojant politiką. Tas pats pasakytina ir apie nusistatytą 2 proc. normą vidutinės trukmės laikotarpiu. Kokie moksliniai įrodymai patvirtina šį tikslą ir kartu gali išlaikyti tikrovės testą? Galbūt labiau tiktų labiau kokybinis metodas.

ECB ir (arba) visuomenė taip pat turėtų skirti dėmesio kitoms temoms, pavyzdžiui, klausimui, ar pinigų sąjungai iš tiesų būtų naudingas skaitmeninio euro įvedimas, ar viešiesiems finansams bus naudingos ekonomikos valdysenos dokumentų rinkinyje pasiūlytos taisyklės ir ar esama rizikos, kad šešėlinės bankininkystės sektorius arba kriptosektorius nebus pakankamai reguliuojami, stebimi ir ribojami – tai tik keletas temų iš daugelio.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ PRANEŠĖJAS GAVO INFORMACIJOS**

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį pranešėjas pareiškia, kad, rengdamas šį pranešimą, iki jo priėmimo komitete gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Positive Money Europe
European Central bank (ECB)

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima pranešėjas.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ ATSAKINGAME KOMITETE

Priėmimo data	28.11.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 40 -: 9 0: 4
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Othmar Karas, Billy Kelleher, Ondřej Kovářik, Georgios Kyrtzos, Aurore Lalucq, Philippe Lamberts, Pedro Marques, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Kira Marie Peter-Hansen, Eva Maria Poptcheva, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Roberts Zīle
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Ivars Ijabs, Janusz Lewandowski, Andželika Anna Możdźanowska, Erik Poulsen, René Repasi
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Barry Andrews, Alessandra Basso, Theresa Bielowski, Carlos Coelho, Francisco Guerreiro, Fabienne Keller, Liudas Mažylis

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS ATSAKINGAME KOMITETE

40	+
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska, Dorien Rookmaker, Johan Van Overtveldt, Roberts Zile
NI	Enikő Győri
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Carlos Coelho, Markus Ferber, Frances Fitzgerald, José Manuel García-Margallo y Marfil, Danuta Maria Hübner, Othmar Karas, Janusz Lewandowski, Liudas Mažylis, Luděk Niedermayer, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Barry Andrews, Engin Eroglu, Ivars Ijabs, Billy Kelleher, Fabienne Keller, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Eva Maria Poptcheva, Erik Poulsen
S&D	Marek Belka, Theresa Bielowski, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Aurore Lalucq, Pedro Marques, René Repasi, Alfred Sant, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli

9	-
ID	Gunnar Beck, France Jamet
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos
The Left	José Gusmão
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, Philippe Lamberts, Kira Marie Peter-Hansen

4	0
ECR	Denis Nesci
ID	Alessandra Basso, Antonio Maria Rinaldi
Verts/ALE	Stasys Jakeliūnas

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė